

УТВЪРДИЛ:
Любомир Христов,
Кмет
на Община Шумен

СЪГЛАСУВАЛ:
Георги Миланов
Директор на
Дирекция “Социално
подпомагане” – Шумен

СТРАТЕГИЯ

ЗА

РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В

ОБЩИНА ШУМЕН

(2016 – 2020)

декември 2015 г.

Съдържание

Резюме.....	3
Раздел I. Анализ и оценка на ситуацията.....	5
Раздел II. Стратегия за развитие на социалните услуги.....	14
Раздел III. Стратегически и специфични цели, мерки, дейности.....	16
Раздел IV. Мониторинг, оценка и актуализиране на Стратегията.....	37
Раздел V. План за действие.....	39
Раздел VI: Приложения.....	44

РЕЗЮМЕ

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Шумен (2016 – 2020 г.) е разработена в изпълнение на чл. 19 от Закона за социално подпомагане и чл. 36 б от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Общинското планиране е съобразено изцяло с утвърдената Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Шумен 2016 – 2020 и е осъществено на база Анализ на потребностите от социални услуги, изготвен с прякото участие на всички заинтересовани страни – Община Шумен, Регионалната дирекция “Социално подпомагане” (РДСП) и териториалната дирекция “Социално подпомагане”, доставчици на услуги, граждански организации, местно базирани държавни институции, представители на целевите общности и рисковите групи.

Анализът на потребностите от социални услуги в община Шумен е приет от Общински съвет – Шумен с Решение №1072 по протокол №52 от 30.07.2015 г. В него са посочени конкретни изводи и препоръки за развитието на социалните услуги в община Шумен, въз основа на анализ на групите в риск на територията на общината, оценка на съществуващите социални услуги и оценка на ресурсите за развитие на социалните услуги.

ОБХВАТ

Настоящата стратегия очертава развитието на социалните услуги в община Шумен за период от 5 години (от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.).

Тя обхваща планирането на конкретни социални услуги за всички възрасти и уязвими групи като особено значение се отдава на децата, хората с увреждания и старите хора. В географско отношение тя покрива територията на община Шумен, като обръща специално внимание на малките изолирани населени места.

ВИЗИЯ

Визията на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Шумен е: Развитие на иновативна и качествена система от социални услуги, насочена към подобряване качеството на живот, към пълноценната реализация и грижа за хората от рисковите групи, както и за тяхното социално включване.

Разработването и приемането на Стратегията на общинско ниво обединява усилията и желанието на всички заинтересовани страни в община Шумен да се създадат условия за пълноценно участие в обществения живот на хората в неравностойно положение и с риск от социално изключване чрез предоставянето на достъпни и качествени социални услуги и грижа. Тя ще подкрепя местните общности, уязвимите групи и лицата в риск чрез преодоляване на неравномерността в развитието на социалните услуги, разширяване на обема, реформиране и оптимизиране на вече съществуващите и разкриване на нови форми на социални услуги и осъществяване на сътрудничества и участие на партньори от свързаните сектори.

Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи за защита правата на човека и основните свободи и за правата на детето. Основна ценност е човекът и правото на всяко човешко същество със своята уникалност да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение.

Стратегическите и специфични цели, мерките и дейностите на Стратегията са изведени въз основа на заключенията и препоръките от общинския анализ, както и установените потребности на рисковите групи в община Шумен.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В края на 5-годишния период от изпълнението на Стратегията ще се постигне подобряване на живота на уязвимите групи в община Шумен чрез значителна промяна в обема, вида и качеството на предлаганите социални услуги:

- Увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване на услугите от институционален тип;
- Увеличаване на дела на децата, отглеждани в семейна и алтернативна семейна грижа;
- Закрити /трансформирани/ всички специализирани институции за деца и младежи в община Шумен;
- Трансформирани (закрити) всички специализирани институции за възрастни хора с увреждания и стари хора в община Шумен.

Раздел I. Анализ и оценка на ситуацията

1. Подготовка и организация

Стратегическото планиране на социалните услуги на общинско ниво стартира с разработване на ситуационен анализ и оценка на потребностите на рисковите групи в община Шумен, в изпълнение на чл. 36 а, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Проучването на ситуацията е извършено в периода от месец май 2015 г. до месец юни 2015 г. Аналитичният доклад е изготвен от специалисти от общинска администрация, с подкрепата на Регионална дирекция „Социално подпомагане” (РДСП) и Дирекция „Социално подпомагане” – Шумен, доставчици на социални услуги, граждански организации, местнобазирани държавни институции, представители на целевите общности и рисковите групи.

При разработването на Стратегията са използвани следните принципи и подходи на планиране:

- Планиране с участието на заинтересованите страни на общинско и областно ниво;
- Съответствие с реалните потребности на лицата в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

2. Съответствие с международни, национални и местни политики

Стратегически документи на международно, национално, областно и общинско ниво

Разработването на Стратегията за развитие на социалните услуги на общинско ниво е в съответствие с принципите, утвърдени в **международни нормативни актове**, в сферата на социалното развитие, като:

- Всеобща декларация за правата на човека на ООН;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция за правата на хората с увреждания на ООН;

Документи на национално ниво:

• Актуализирана национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България (2012 – 2030);

• Национална концепция за насърчаване активния начин на живот на възрастните хора (2012 – 2030);

• Национална стратегия за дългосрочна грижа;

• Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България”;

• Национална стратегия за детето (2008 – 2018).

Документи на регионално ниво:

• Областна стратегия за развитие на област Шумен (2014 – 2020);

• Стратегия за развитие на социалните услуги в област Шумен (2016 – 2020).

Документи на общинско ниво:

• Общински план за развитие на община Шумен (2014-2020);

• Общинска програма за закрила на детето за 2015 г.;

• Годишен план за развитие на социалните услуги в община Шумен за 2016 г.

Стратегията следва и принципите на законосъобразност по отношение на редица нормативни актове: Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и

местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконовни нормативни актове.

Институции и организации, отговорни за предоставянето на социалните услуги

Те участват в процесите на: планиране, разкриване, финансиране, управление, предоставяне и контрол на социалните услуги, съобразно своите компетенции, права и задължения:

- Министерство на труда и социалната политика – създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя националните приоритети;
- Министерство на финансите - определя стандартите за финансиране на социалните услуги;
- Агенция за социално подпомагане - разрешава откриването и закриването на социалните услуги, държавно-делегирана дейност, разработва методики за социални услуги, инспектира социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги;
- Държавната агенция за закрила на детето – лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критерии за социални услуги за деца и семейства.
- Областен управител, Областен съвет за развитие и областни комисии - имат отношение към планирането във всички сфери, в т.ч. и на социалните услуги;
- РДСП - изготвя становища за откриването/закриването на социални услуги, държавно-делегирана дейност;
- Община Шумен – определя общинската политика по отношение на социалните услуги, разкриват и предоставя социални услуги; възлага и договаря предоставянето на социални услуги на външни доставчици, контролира тяхното качество;
- Доставчици на социални услуги (общината, както и вписаните в регистъра на АСП физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица) предоставят социални услуги, за които са сключили договор;
- Дирекция “Социално подпомагане” - ангажирана са с идентифицирането на случаи, оценка и насочване към различни доставчици на социални услуги;
- Обществения съвет за социално подпомагане в общината осъществява общественя контрол.

3. Тенденции в развитието на община Шумен

Община Шумен се намира в Североизточния район за планиране. Разположена е в централната част на Североизточна България на площ от 630 кв. км. В рамките на общината влизат 26 села: Белокопитово, Благово, Васил Друмев, Велино, Ветрище, Вехтово, Градище, Дибич, Друмево, Ивански, Илия Блъсково, Кладенец, Коньовец, Костена река, Лозево, Мадара, Мараш, Новосел, Овчарово, Панайот Волово, Радко Димитриево, Салманово, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча.

Демографски процеси

Демографските процеси, които протичат в община Шумен, са характерни както за област Шумен, така и за страната:

- Намаление на населението в община Шумен в резултат на ниска раждаемост, отрицателен естествен прираст и миграция;
- Застаряване на населението, особено в малките населени места и регресивен тип възрастова структура в резултат на отрицателните демографски процеси. В селата по-голямата част от жителите са в надтрудова възраст, а броят на самотните стари хора сред тях е значителен;

- Преструктуриране на населението по населени места в резултат на миграционните процеси, което води до прогресивно намаление на относителния дял на лицата в трудоспособна възраст в общината.

Икономическо развитие, заетост и безработица

- Икономическата активност сред трудоспособното население в общината е по-висока от средната за областта;
 - Налице е тенденция към нарастване на младежката безработица през последните години;
 - Най-голям дял от безработните са с ниска степен на квалификация и образование, следвани от тези с работническа квалификация. Жените продължават да бъдат мнозинство в групата на безработните;
 - Налице е обективна необходимост за възползване от възможностите, предоставени от оперативни програми, за да се преодолеят структурните недостатъци на безработицата в общината – засилване на икономическата активност, обучения по предприемачество за младежите и продължително безработните, курсове за преквалификация за безработните и заетите лица, модернизиране на образователната система, така че тя в по-голяма степен да отговаря на изискванията на работодателите.

Образование:

- В община Шумен и в частност в гр. Шумен са представени всички образователни степени, което го прави притегателен център не само за учаци от областта, но и от други части на страната;
 - Проблем за образователната система е отпадането на ученици по социално-икономически и етнокултурни причини;
 - Ефективността на образователната система зависи от инфраструктурната и кадрова осигуреност на учебните заведения, степента на въвеждане на иновации и технологии, въвеждането на съвременни педагогически практики и интерактивни методи на обучение, стимулиращи усвояването на знания и придобиването на умения. В тази връзка следва да се отбележи, че качеството на образованието е правопрпорционално на инвестициите в него и степента му на достъпност;
 - На територията на община Шумен функционират 40 % от всички училища и обслужващи звена в областта. Делът на общообразователните училища в общината спрямо тези в областта е 34 %, на професионалните гимназии – 60 %, на специалните училища и обслужващите звена – 62 %.

Здравеопазване:

- Общината има ограничени възможности да формира и провежда здравна политика, поради малкия обем от възможни финансови източници за реализацията на инвестиционни проекти, развиващи здравната инфраструктура;
 - Здравеопазването в общината е осигурено от добре развита мрежа от заведения за болнична и извънболнична помощ, концентрирани в гр. Шумен;
 - Здравните потребности на населението в община Шумен следва да се считат в непълна степен удовлетворени като ниво и обхват на оказвана медицинска помощ, независимо от постигнатото и инвестираното в общинското здравеопазване, както от страна на лечебните заведения, така и от страна на общината;
 - Общината притежава съществена част от извънболничната помощ и е съсобственик в значителна степен в болничната;
 - Налице е потенциал за провеждане на интегрирана общинска здравна политика, както и рискове при планирането и реализирането на интервенции в развитието на здравната система, ако това не се случва консенсусно;

- Материално-техническата база в сектора е амортизирана и има високи оперативни разходи.

Жилища и жилищна политика:

- Неравномерно разположение на жилищата по територията на община Шумен;
- Голям брой свободни жилища в селата, като част от тях се намират в непривлекателни райони с неподдържана пътна мрежа, без отходни канали, а друга част са неблагоустроени и изоставени;
- Недостатъчен брой свободни общински жилища, които да осигурят настаняване на нуждаещите се;
- Недостатъчен свободен сграден фонд, подходящ за разполагане на нови социални услуги на територията на общината;
- Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази насока, което ограничава възможностите на общинските власти да провеждат социална жилищна политика. Общината е изключително затруднена да осигури жилища на нуждаещите се.

4. Рискови фактори

При анализа на социо-демографската и икономическа картина на общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение: неравностойна позиция на пазара на труда; многодетство; трайна липса на собственост и доходи; противообществени прояви; рискове, засягащи децата и лицата в институции. На основата на тези характеристики се обособяват няколко рискови групи.

Очертава се необходимост от предприемане на мерки и дейности за преодоляване на рисковите фактори, свързани с доходите, възрастта, институционализирането и социалното изключване.

5. Рискови групи

5.1. Рискови групи деца

5.1.1. Деца, отглеждани в семейства в риск – такива са децата, отглеждани в многодетни и непълни семейства, семейства от етнически общности в неравностойно положение, семейства в бедност, семейства с липса на жилище или в лоши жилищни условия.

Семействата на тези деца обикновено са с ниски доходи или без доходи и разчитат на социална помощ за задоволяване на основните си жизнени потребности. Голяма част от тези деца са от ромски произход. В немалка част от случаите, родителите на децата са необразовани и неграмотни, демонстрират неадекватно социално поведение. Въпреки утежняващите фактори на средата, в която живеят, родителите продължават да създават потомство, без ясна представа за възможностите си да отглеждат и възпитават деца. Липсват основни познания и култура по въпросите, касаещи семейното планиране и превенция на нежелана бременност, както и адекватна представа за отговорностите им като родители.

5.1.2. Деца, жертва на насилие и трафик и деца, получили полицейска закрила

Тези категории деца са уязвими групи, нуждаещи се от специална подкрепа и индивидуална помощ. Необходимо е предоставяне на услуги, които да подкрепят семействата на децата в риск с цел спазване на основния принцип, а именно всяко дете да се отглежда в семейна среда; повишаване на родителския капацитет, насърчаване на отговорното родителстване. Такава подкрепа в община Шумен оказва Центърът за обществена подкрепа, чрез предоставяне на социални услуги за осигуряване на сигурна и защитена среда, близка до семейната; консултиране – психологическо и юридическо; гореща телефонна линия и подготовка за изслушване в съда на деца, жертви на насилие.

5.1.3. Деца, отпаднали от училище

Проблемите на посочената група деца са свързани с недостатъчна мотивация както у децата, така и в родителите им за редовно посещение на учебни занятия. Част от децата отпадат от училище, поради negliжиране в семейството или поради принуждаване от страна на родителите им да започнат работа, която да подпомогне семейството във финансово отношение. Друга част от децата са емигрирали със семействата си в чужбина или в други населени места в България.

5.1.4. Деца на улицата и деца с отклоняващо се поведение

Броят на децата с отклоняващо се поведение намалява в последните години, което се дължи на редица мерки, предприети на местно ниво за идентифициране на броя деца и превенция отклонението в поведението. Потребностите на тази група са свързани с предлагане на социални услуги, насочени към работа с децата и родителите в посока превенция на агресивно и асоциално поведение и корекция на девиантно поведение. Такива услуги към момента се предоставят в Център за работа с деца на улицата, който има и мобилна работа.

5.1.5. Деца, настанени в семейство на роднини и близки

Родителите, които проявяват безотговорно родителско поведение, напускат пределите на страната или създавайки ново семейство с други партньори, често изоставят детето си по неоснователни причини.

Потребностите на децата и семействата, при които те се настаняват са свързани с предоставяне на комплекс от услуги /психологическо, социално-педагогическо и юридическо консултиране/ за справяне с проблеми, възникващи при развитието на детето, при семейни конфликти и трудности при справяне с ежедневните задължения, свързани с детето. Тези услуги се предоставят от Отдел “Закрила на детето” – Шумен и Център за обществена подкрепа, които работят съвместно с посочената целева група.

5.1.6. Деца, изоставени на ниво родилен дом

От 2010 г., благодарение на съвместната дейност на институциите на територията на община Шумен, се получава навременна информация за майки, попадащи в рисковите групи от личните лекари, което позволява предприемането на мерки за превенция и не допуска институционализацията на децата. Информация за майки, планиращи да изоставят детето, се получава и от родилно отделение, което подпомага работата на ангажираните институции при оказване на подкрепа на родителя.

Препоръчително е да продължи съвместната работа на Родилно отделение, Отдел “Закрила на детето”, Комплекс за социални услуги за деца и семейства, Център за майчино и детско здраве, Семейно-консултативен център и другите институции за недопускане на изоставянията на ниво родилен дом.

5.1.7. Деца, отглеждани в специализирани институции /СИ/

За решаване на проблемите на децата и деинституционализацията им, стартира процес по закриване и реструктуриране на специализираните институции за деца, който ще приключи в община Шумен до края на 2015 г. Разкритите алтернативни услуги гарантират, че децата ще получат индивидуална подкрепа чрез настаняване при близки и роднини, настаняване в приемни семейства или преместване в социални услуги, предоставящи грижа в среда, близка до семейната, предназначени за отглеждане на малък брой деца.

5.1.8. Деца с увреждания

Децата с увреждания са рискова група, по няколко причини: реална възможност за изоставяне, вследствие затруднение на родителите при отглеждането; липса на достъп до социалната и културната сфера, образование и здравеопазване; липса или недостиг на финансови средства в семейството за задоволяване на специфичните нужди на децата с увреждания.

В много случаи с детето с увреждане се работи предимно в посока решаване на медицинския проблем. Част от лекарите, учителите и дори родителите на децата не възприемат проблема от социалната му страна и поради това той се разбира само като заболяване. В тази връзка е необходима промяна на мисленето в посока осъзнаване на социалните бариери, които

създава увреждането, както и идентифициране на индивидуалните нужди и възможности на децата с увреждания.

Съществуват случаи, в които родителите отричат увреждането на децата си и отказват да потърсят специализирана подкрепа при работата с детето. Фактор за отричане на проблема е и недостатъчно адекватното отношение на обществото към лицата с увреждания.

Във връзка с това е необходимо да се създаде междуинституционална мрежа за работа с родителите, при която родителите да се стимулират да подкрепят възможностите на децата си – „Училище за родители на деца с увреждания”.

Дневния център за деца с увреждания в гр. Шумен и Дневния център за деца с увреждания със седмична грижа в с. Васил Друмев работят с децата и техните родители.

Услугите, които предоставят центровете подпомагат родителите в професионалната им реализация и в отглеждането на децата, а също така предоставят на самите деца с увреждания възможност за специализирано обучение, развиване на умения и навици, както и социално включване.

Асистентите за деца с увреждания също създават условия за развиване на възможностите на децата. За оказване на качествена подкрепа за социално включване и развитие на възможностите и уменията, асистента трябва да има висока квалификация и умения, съобразени с индивидуалните нужди и възможности на детето.

5.2. Рискови групи възрастни хора

5.2.1. Възрастни хора с увреждания

Хората с увреждания са поставени в неблагоприятно социално положение, поради:

- Недостиг на здравни услуги и рехабилитация;
- Липса на транспорт от селата към общинския център, където се изпълнява услугата и съответно ограничен достъп на живеещите в селата;
- Изолация от пазара на труда;
- Ниски доходи на лицата с увреждания и семействата им;
- Социална изолация;
- Липса на дневна/почасова грижа;
- Липса на подкрепа за семейството;
- Недостъпна архитектурна среда.

Потребностите на лицата с увреждания са свързани с нуждата от преодоляване на бариерите за достъп в градската среда; осигуряване на възможност за трудова реализация; липса на добро образование и висока квалификация; предоставяне на социални услуги в дома /помощ в домакинството, придружаване, консултации; достъп до здравеопазване, образование и културна сфера/ и социални услуги в общността /Домашен социален патронаж, Дневен център, Център за социална рехабилитация и интеграция/.

5.2.2. Възрастни хора в специализирани институции

На територията на община Шумен има две специализирани институции, в които се астаняват лица над 18 годишна възраст: Дом за възрастни с умствена изостаналост, в който са настанени 90 лица с увреждания и Дом за стари хора с отделение за лежачо болни, който има капацитет 110 места.

Основните потребности на старите хора, настанени в домове са: нужда от грижа, особено за лежачите; предоставяне на грижа; достъп до медицинско обслужване; осигуряване на възможности за общуване и запълване на свободното време според индивидуалните интереси на клиентите.

6. Потребности от социални услуги

Общи изводи за наличните социални услуги

- Социалните услуги в общността представляват 82 % от всички социални услуги на територията на община Шумен. Намаления дял на специализираните институции е показател за адекватна социална политика на ръководството на Община Шумен и е гарант за успешно провеждане на процеса по деинституционализация в община Шумен.

- Териториалното разпределение на социалните услуги в общността в община Шумен е неравномерно. Голяма част от услугите в общността са базирани в гр. Шумен, което затруднява достъпа до тях на жителите от малките населени места на общината. През последните пет години е силно развита мобилната работа, което компенсират неравномерното разпределение на услугите.

- На територията на общината е добре развита резидентната грижа за деца.

- Функциониращите социални услуги в общността и програмите за заетост реализират дейности по превенция на риска от социално изключване. Необходимо е да се доразвие работата с родителите на деца с увреждания, свързана с помощ и подкрепа в отглеждането.

- Видовете социални услуги са насочени както към децата и техните родители, така и към възрастните хора от общината. Равно е и съотношението на услуги, насочени към деца и възрастни хора с увреждания, спрямо тези за деца и възрастни без увреждания.

Изводи за услугите за деца:

- Разкритите услуги в общността за деца са 83 % от всички услуги за деца на територията на общината. Видовете услуги създават възможност за задоволяване потребностите на идентифицираните целеви групи. Необходимо е да продължи предоставянето на социални услуги от резидентен тип, при които се създават условия за живот в среда, близка до семейната за ограничен брой деца и се гарантира индивидуалната грижа за ползвателите.

- Наличните услуги покриват изцяло потребителите от отделните населени места в общината, чрез мобилната работа на услугите Приемна грижа, Център за обществена подкрепа, Семейно-консултативен център.

- Услугите за деца предоставят качествени грижи, но имат малък капацитет и съответно по-малък брой специалисти, които работят индивидуално с децата.

- Процесът по деинституционализация на децата протича успешно в двете специализирани институции за деца на територията на община Шумен, които ще бъдат закрити в съвсем кратки срокове.

- Дефицити в услугите за деца се установяват в липсата на достатъчно услуги по: работа с родители на деца с увреждания в подкрепа на уменията за отглеждането на децата и адекватното възприемане на проблема; програми, осигуряващи асистенти за децата с увреждания, чрез които се подпомага професионалната реализация на родителите, развиват се умения у децата за преодоляване на различията, породени вследствие на увреждането.

Изводи за услугите за възрастни с увреждания и стари хора:

- Услугите в общността за възрастни хора с увреждания са добре развити в гр. Шумен, но са с недостатъчен капацитет. Такива услуги липсват в малките населени места на общината, а стават все по-нужни предвид нарастване заболяемостта и застаряване на населението.

- Дефицитите на територията на цялата община за тази целева група се изразяват в голяма степен в липсата на услуги „Социален асистент” и „Домашен помощник”.

- Има необходимост от разкриване на социални услуги от резидентен тип за лица с умствена изостаналост и лица с деменция, които да осигурят индивидуални грижи за лицата и да подпомогнат социалната им интеграция.

- Липсват достатъчно услуги от резидентен тип за стари хора, които да осигурят включваща, преодоляваща изолацията и стимулираща инициативността среда, съобразена със специфичните потребности на възрастните хора и превенция на институционализацията.

Идентифицирани потребности от надграждане на междуобщинското и междусекторното сътрудничество:

- През последните 10 години Комплексът за социални услуги за деца и семейства (КСУДС) – Шумен, управляван от Сдружение „ИСДП” – София, осъществява подкрепа на междуобщинско равнище на територията на общините Шумен, Венец, Хитрино, Смядово, Велики Преслав и Върбица, а при необходимост и на областно ниво. КСУДС Шумен предоставя делегираните от държавата дейности: „Център за обществена подкрепа”, Звено „Майка и бебе”, Център за работа с деца на улицата” и е външен доставчик на услугата „Приемна грижа”. Комплекса за социални услуги предоставя и социални услуги, финансирани от управляващата организация: Център „Спешен прием” за деца преживели насилие или свидетели на престъпление, подкрепа на деца в риск от отпадане от училище, консултиране на деца в конфликт със закона, изслушване на деца жертва или свидетели на насилие в специализирано помещение „Синя стая”.

- Разкритият през 2011 г. Семейно-консултативен център (СКЦ) работи на територията на общините Шумен, Венец (с разкрит филиал) и Хитрино, съгласно подписани Споразумения между ръководствата на трите общини.

СКЦ е нова форма на социална услуга, предоставяща интегрирани услуги с цел идентифициране на рискови семейства и деца; превенция, социална подкрепа, посредничество, придружаване и консултиране; здравни консултации, вкл. посредничество за допълване на пропуснати имунизации на децата; здравно и сексуално образование; семейно планиране; подкрепа за осигуряване на проследена бременност.

Разкрит е по Проект “Семейство за всяко дете”, финансиран от Уницеф –България.

Услугите в СКЦ се предоставят от мултидисциплинарен екип. Основен фокус на работа на екипа на центъра са малките деца и семействата в риск от уязвими общности. Целите на услугата СКЦ са насочени преди всичко към превенция на изоставянето и подкрепа към семействата за подобряване на грижите за децата. Новото при реализиране на услугата е засилената мобилна работа, целяща обхващане на най-уязвимите общности и групи, живеещи в обособени квартали или в изолирани населени места в общината и областта.

- Център за майчино и детско здраве (ЦМДЗ) Шумен предоставя комплекс от интегрирани социални, здравни, образователни услуги, мерки и дейности за превенция и подкрепа на малки деца и семейства в риск с голям мобилен компонент за обхващане на най-уязвимите общности и групи в област Шумен. Разкрит е по Проект “Семейство за всяко дете”, финансиран от Уницеф – България, като част от административната структура на Медицинския център към МБАЛ – Шумен.

- Общностен център за деца и семейства

По Проект “Бъдеще за всички”, финансиран от Международната банка за възстановяване и развитие, е разкрит Общностен център за деца и семейства в гр. Шумен. Основната цел на Проекта е превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции за ранно детско развитие.

Проектът включва дейности, насочени към създаване на интегрирани услуги (социални, здравни, образователни) за деца от 0 до 7 години и техните родители, а именно: формиране и развитие на родителски умения; ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция на уврежданията; Семейно консултиране и подкрепа; Здравна консултация за деца; интеграция на децата в детските градини и в предучилищните групи/класове; мониторинг на готовността за обучение.

Услугите надграждат дейностите, извършвани от Община Шумен в последните години, насочени към превенция на изоставянето на деца, превенция на отпадането от училище, подкрепа на родителите при отглеждането и възпитанието на децата от рисковите групи.

С изключение на Комплекса за социални услуги, останалите услуги, които работят на междуобщинско и междусекторно ниво, са разкрити с проектно финансиране, което до известна степен води до несигурност в устойчивостта на предоставянето им. Очаква се да бъде продължена работата на развитите услуги, като държавно делегирана дейност и по оперативни програми, предвид доказаната необходимост от предоставянето им.

Раздел II. Стратегия за развитие на социалните услуги

1. Визия

Разработването и приемането на Стратегията за развитието на социалните услуги на общинско ниво обединява усилията и желанието на всички заинтересовани страни в община Шумен да се създадат условия за пълноценно участие в обществения живот на хората в неравностойно положение и с риск от социално изключване чрез предоставянето на достъпни и качествени социални услуги и грижа. Тя ще подкрепя местните общности, уязвимите групи и лицата в риск чрез преодоляване на неравномерността в развитието на социалните услуги, разширяване на обема, реформиране и оптимизиране на вече съществуващите и разкриване на нови форми на социални услуги и осъществяване на сътрудничества и участие на партньори от свързаните сектори.

За постигането на своите цели Стратегията предвижда развиването на ефективна система от социални услуги, които са достъпни, качествени и адекватни на потребностите на общността.

Чрез Стратегията, община Шумен се присъединява и към европейските принципи на хуманност и солидарност за равен достъп, грижа и интеграция за хората от рисковите групи и тяхната пълноценна реализация и качествен живот в обществото.

2. Ценности и принципи

Стратегията поставя човека в центъра на системата и гарантира неговите права за достоен и пълноценен живот, без оглед на етническата му принадлежност, пол, увреждане, възраст и социален статус.

Тя утвърждава следните **ценности** при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Уважение и признание на правата и достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние и качество на живот, съответстващо на потребностите на хората;
- Пълноценно развитие на личността, разгръщане на физическите и умствени възможности на децата и всички жители на община Шумен.

Всички заинтересовани страни, участващи в процеса на стратегическото планиране, се обединиха около следните **принципи**:

- Защита на най-добрия интерес на хората от рисковите групи при планирането и предоставянето на социалните услуги;
- Равен достъп за всички живеещи на територията на общината, чрез осигуряване на мобилни, иновативни и гъвкави услуги;
- Прилагане на интегриран подход в грижата за човека, общностите и групите в риск;
- Планиране и предоставяне на мрежа от гъвкави социални услуги, отговарящи на реалните нужди на потребителите;
- Изграждане на устойчиви партньорства и съгласуваност между заинтересованите страни в процесите на планиране, предоставяне и управление на социалните услуги;
- Повишаване на качеството на социалните услуги, надграждане и усъвършенстване на съществуващите практики в предоставянето на социални услуги в общността;
- Насърчаване на гражданския сектор за участие в планирането, предоставянето, мониторинга и оценката на мрежата от социални услуги и дейности;
- Признаване на правото на участие и личен избор на потребителите при предоставяне на най-подходящите за тях социални услуги.

3. Обхват на стратегията

Настоящата стратегия очертава развитието на социалните услуги в община Шумен за период от 5 години (от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.) и включва всички социални услуги, които ще функционират на територията на общината: разкритите социални услуги (и тяхната перспектива) и развитието на нови социални услуги.

В Стратегията са планирани социални услуги за всички рискови групи на територията на общината и са описани са достъпа до тези услуги и връзката между тях. Планирани са мерки и дейности в свързаните сектори: здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура, които имат важно значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

В географско отношение тя покрива територията на община Шумен, като обръща специално внимание на малките изолирани населени места, където живеят малобройни рискови групи. Целта е да се преодолее неравномерността в развитието и достъпа до социални услуги. В този контекст чрез общинското планиране се създава възможност за изграждане на мрежа от социални услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи и е ефективна от управленска и икономическа гледна точка.

4. Целеви групи

Стратегията предвижда социални услуги за всички жители на общината, като специално внимание се отделя на:

- Деца и семейства в риск;
- Деца в специализирани институции;
- Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище;
- Етнически общности;
- Деца и възрастни с увреждания;
- Възрастни лица с увреждания и стари хора в институции;
- Самотни стари хора;

5. Очаквани резултати от изпълнение на Стратегията

- Изпълнение на Стратегията за развитие на социалните услуги на общинско ниво в унисон с регионалните и националните приоритети и европейските ценности;
- Подобрен и улеснен достъп до социални услуги на нуждаещите се хора;
- Увеличен обхват на малобройни и отдалечени рискови групи чрез развитие на мобилни услуги в населените места на община Шумен;
- Увеличаване на спектъра на предлаганите социални услуги в общността и намаляване на институционализираната грижа.

6. Интервенция - инструменти

Планираната интервенция очертава общата картина на развитието на мрежа от социални услуги на общинско ниво през следващите 5 години – от 2016 до 2020 година. Стратегията гарантира обединяване на досега съществуващите с планираните социални услуги.

- Посочено е развитието на съществуващите социални услуги в перспектива: разширяване, реформиране или закриване на всяка услуга/дейност;
- Очертано е разкриването на нови социални услуги за всички целеви групи, включително иновативни услуги, които не съвпадат изцяло със стандартните държавно-делегираны дейности;
- Планирани са междусекторни „смесени” иновативни услуги и програми с включване на свързани сектори - образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и инфраструктура , чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги;

- Част от услугите ще бъдат междуобщински, други мобилни, заради икономическа ефективност и липса на достатъчно специалисти в по-малките общини и населени места.

Раздел III. Стратегически и специфични цели, мерки, дейности

1. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Деинституционализация и развитие на социалните услуги за деца

Държавната политика активно насърчава процеса на деинституционализация, поради няколко причини: социална изолация на потребителите: деца, хора с увреждания, възрастни хора; значителни финансови разходи и скъпа поддръжка на институциите; случаи на недобри условия и качество на грижите.

Планираните дейности по този приоритет трябва да доведат до закриване на специализираните институции за деца в община Шумен, чрез развиване на алтернативни социални услуги, подобряване на грижите чрез предоставяне на качествени социални услуги в среда, близка до домашната.

1.1. Специфична цел: Финализиране дейностите по трансформация и закриване на специализираните институции за деца и младежи.

1.1.1. Мярка: Закриване на ДМСГД гр. Шумен.

В изпълнение на националната политика по деинституционализация на децата и съгласно подписан Меморандум за разбирателство между УНИЦЕФ, Кмета на община Шумен и Областния управител на Шумен за изпълнението на проект “Семейство за всяко дете”, от 2010 г. Община Шумен реализира дейности и мерки за разкриване на подкрепящи социални услуги за деца и семейства, чрез които да се подпомогне извеждането на децата от институции и да се окаже превенция на изоставянето.

Съвместните дейности на ангажираните институции: УНИЦЕФ, Община Шумен, областна администрация, РДСП, ДМСГД, ОЗД, РЗИ, НПО доведоха до извеждането на всички деца от институцията през месец август 2015 г. Предстои окончателното закриване на институцията като медико-социална услуга.

1.1.2. Мярка: Закриване на ДДЛРГ “Детелина” гр. Шумен.

ДДЛРГ “Детелина” е разположен в гр. Шумен, ул. „Възрожденец“ № 17.

В ДДЛРГ „Детелина” са настанени деца от 7 до 18 г. възраст за институционална или седмична грижа от и по преценка на Дирекция “Социално подпомагане”.

Домът е с капацитет 28 места, към месец ноември 2015 г. настанените деца са 6.

Съгласно националните приоритети за развитие на социалните услуги в общността, ДДЛРГ „Детелина” постепенно се реформира. Разкрити са два Центъра за настаняване от семеен тип за децата от дома, което съпътства процеса на закриване на дома в срок до 2016 г.

1.1.3. Мярка: Закриване на ДДУИ „Калинка” с. Васил Друмев, община Шумен.

ДДУИ „Калинка” се намира в с. Васил Друмев, на 10 км. от гр. Шумен. Помещава се в сграда, построена за целите на институцията през 2001 г. Общата площ на дома е 4750 кв.м., от които застроена площ – 1433 кв.м. Оборудването и обзавеждането на работните помещения, спалните, занималните и санитарните възли е в добро състояние, съобразено с възрастта и нуждите на децата и хигиенните норми.

ДДУИ "Калинка" е специализирана институция за предоставяне на целодневни грижи за деца от 3 до 18 годишна възраст с умствена изостаналост и други съпътстващи генетични, наследствени и придобити увреждания, извън обичайната домашна среда.

В изпълнение на процеса по деинституционализация, капацитетът на дома е намален на 10 места от 01.07.2015 г. Към момента настанените деца са 3. Предстои извеждането им в Центрове за настаняване от семеен тип и закриване на специализираната институция до края на 2015 година.

1.2. Специфична цел: Разкриване на нови социални услуги за деца/младежи с/без увреждания

1.2.1. Мярка: Разкриване на Център за обществена подкрепа (ЦОП) в община Шумен

1.2.1.1. Дейност: Разкриване на Център за обществена подкрепа (ЦОП) за деца и младежи без увреждания в гр. Шумен, ул. "Възрожденец" № 17, ет.3.

Центърът е с капацитет от 25 места и ще работи с деца и младежи от специализирани институции и услуги от резидентен тип.

Към настоящият момент много малка част от децата, настанени в ДДЛРГ "Детелина" и ЦНСТ могат да се възползват от социалните услуги в общността, разкрити на територията на община Шумен, тъй като голяма част са включени в целодневна форма на обучение. Затруднено е и свободното ползване на услугите, поради факта, че при нужда от консултиране или подкрепа, по-малките деца трябва да се придружават до услугите в общността, поради отдалечеността им от Комплекс за социални услуги "Детелина".

Отчита се и тенденция, след напускане на специализираната институция, децата и младежите да продължат посещенията си в дома, като показват предпочитания да получават подкрепа от екипа, с който са свикнали и на когото са имали доверие през годините в институцията. Разкриването на социална услуга в общността за консултиране и подкрепа на децата от описаните услуги ще подпомогне процеса по деинституционализация и реинтеграция на децата в риск.

Финансирането на ЦОП е държавно делегирана дейност. Планирана дата за разкриване – 01.01.2016 г.

Услуги, които ще се предоставят от ЦОП:

- Услуги, подпомагащи работата по реинтеграция на деца, настанени в институция (ДДЛРГ "Детелина" и ЦНСТ);
- Подготовка в умения за самостоятелен живот и подкрепа за успешна социална интеграция и професионална реализация на деца и младежи от специализирани институции и услуги от резидентен тип (ДДЛРГ "Детелина", ЦНСТ 1 и ЦНСТ 2; КЦ за деца);
- Превенция на отпадане от училище. Работа с деца, отпаднали или в риск от отпадане от училище.

1.2.2. Мярка: Разкриване на Дневен център за деца с увреждания – дневна грижа в община Шумен

1.2.2.1. Дейност: Разкриване на Дневен център за деца с увреждания в гр. Шумен

Планира се от 01.01.2016 г. да бъде разкрит Дневен център за деца с увреждания в гр. Шумен, ул. "Жечко Спиридонов" № 4, с капацитет 40 места.

Центърът ще се финансира по Проект “Семейство за всяко дете”, а от 01.01.2018 г. – като държавно делегирана дейност.

Услугите, които ще се предоставят от Дневния център на деца с увреждания от 0 до 3 годишна възраст и техните семейства са:

- дневна грижа, почасови услуги;
- консултиране, рехабилитация, логопедична помощ;
- специализирани медицински грижи.

1.2.3. Мярка: Разкриване на други услуги за деца/младежи с/без увреждания в община Шумен

1.2.3.1. Дейност: Разкриване на Кризисен център за деца и жени, жертва на насилие в гр. Шумен.

Кризисния център за деца и жени, жертва на насилие ще бъде с капацитет 6 места и ще се помещава в гр. Шумен, ул.“Димитър Благоев” № 10, ет.1. Финансирането на центъра ще е от държавния бюджет, а планираната дата на разкриване е 01.01.2016 г.

Услугите са насочени към деца и жени, жертва на насилие, които се предоставят за срок до 6 месеца:

- оказване на индивидуална подкрепа;
- задоволяване на ежедневните потребности;
- правно консултиране или социално-психологическа помощ;
- мобилна работа за кризисна интервенция

1.2.3.2. Дейност: Разкриване на специализирана резидентна грижа за деца до 7 годишна възраст с потребност от постоянни здравни грижи.

Планира се от 01.01.2016 г. да бъде разкрита специализирана резидентна грижа за деца до 7 год. възраст с потребност от постоянни здравни грижи в гр. Шумен, ул.“Жечко Спиридонов” № 4, с капацитет 8 места.

Услугата ще се финансира по Проект “Семейство за всяко дете”, а от 01.01.2018 г. – като държавно делегирана дейност.

Услугите, които ще се предоставят са насочени към деца до 7 год. възраст с потребност от постоянни здравни грижи и се изразяват в 24-часова специализирана услуга за деца, в която се предоставят допълнителни грижи за здравето им, необходими поради характера, тежестта и продължителността на заболяването, състоянието или увреждането и които семействата им не могат да предоставят в домашна среда.

1.3. Специфична цел: Продължаване/разширяване дейността на социални услуги за деца/младежи със/без увреждания

1.3.1. Мярка: Развитие на дейностите, предоставяни в Център за обществена подкрепа (ЦОП) в община Шумен

1.3.1.1. Дейност: Развитие на дейностите, предоставяни в Център за обществена подкрепа (ЦОП), с център „Спешен прием“ в гр. Шумен, ул. „Димитър Благоев“ № 10.

Центърът за обществена подкрепа и Центъра “Спешен прием” са разположени в сградата на Комплекса за социални услуги за деца и семейства на ул. “Димитър Благоев” № 10. За нуждите на двете услуги се използват три етажа от сградата, в които има обособени помещения

за индивидуална и групов работа с децата и родителите; спални помещения за децата в ЦСП; кабинети за работещите в услугите; кухненски бокс, както и достатъчно санитарни възли.

Капацитетът на ЦОП е 79 места, с планирано увеличение 120 места, а на ЦСП е 6 места.

Центъра за обществена подкрепа е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен. Управлението е възложено на външен доставчик: Сдружение “Институт по социални дейности и практики” – София, след проведен конкурс по реда на чл. 37 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Център “Спешен прием” не се финансира допълнително, издръжката му се осигурява в рамките на бюджета на ЦОП.

Целта на услугата Център за обществена подкрепа е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предоставя качествени услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство.

Ползвателите на услугата Център за обществени подкрепа са:

- Деца от 0 до 18 години в риск и техните семейства;
- Семейства, при които има риск от изоставяне или настаняване на детето в специализирана институция;
- Семейства, при които има риск от разрушаване на семейните връзки и отношения;
- Семейства, чиито деца са настанени в специализирана институция или в друго семейство – приемно или при роднини и близки;
- Кандидати за или вече одобрени приемни семейства;
- Кандидати за или вече одобрени осиновители;
- Семейства с деца със специални потребности;
- Семейства, които не могат да се справят с проблемите и търсят професионална подкрепа за отглеждане и възпитание на детето;
- Деца от специализирани институции, на които предстои извеждане от институцията;
- Деца от общността, за работа по превенция на рисковото поведение.

В отговор на възникналите потребности към Центъра за обществена подкрепа е разкрит Център “Спешен прием” за следните категории деца:

Деца от 7 до 18 години, изпаднали в ситуация, рискова за физическото им оцеляване: деца на улицата – скитащи, просеци; деца, за които има съмнения за упражнено насилие; деца, избягали от дома или институция; деца, които са подложени на системно психическо, сексуално насилие и negliжиране както и такива, които са свидетели на насилие.

Деца, настанени с мярка за полицейска закрила, които: са обект на престъпление; за които има опасност да бъдат въввлечени в престъпление; за които има непосредствена опасност за живота и здравето; които са загубени или в безпомощно състояние; които са останали без надзор.

Деца до 7 години в следните случаи:

- от 0 до 3 години детето се настанява в Център Спешен прием с родител;
- от 0 до 3 години без родител, детето се настанява в ДМСГД;
- от 3 до 7 години, детето се настанява в ЦСП.

Услугите, които предлага ЦОП са:

- Училищна подкрепа: консултиране на деца в риск от отпадане от образователната система; подкрепа за изграждане на умения за самоподготовка; организиране на свободното време чрез включване в клубове по интереси; лятна ваканционна програма;
- Консултиране: психологическо; социално-педагогическо; юридическо;
- Център “Спешен прием”: осигуряване на сигурна и защитена среда, близка до семейната; консултиране – психологическо и юридическо; придружаване до различни институции;

- Групова работа: превенция на агресивно и асоциално поведение; корекция на девиантно поведение; изграждане на умения за общуване; изграждане на житейски умения; подготовка за самостоятелен живот след напускане на институции;
- Подготовка за изслушване в Съда на деца, жертви на насилие;
- Гореща телефонна линия за деца, преживели насилие.

1.3.2. Мярка: Развитие на дейността на Семейно-консултативен център (СКЦ) на територията на община Шумен

1.3.2.1. Дейност: Развитие на дейността на Семейно-консултативен център (СКЦ) – Шумен

Семейно-консултативния център се намира в гр. Шумен, ул. „Витоша“ № 50, вх. 2, ет. 1, ап. 17.

Семейно-консултативния център е нова форма на социална услуга, предоставяща мобилна работа с цел идентифициране на рискови семейства и деца; превенция, социална подкрепа, посредничество, придружаване и консултиране; здравни консултации, вкл. посредничество за допълване на пропуснати имунизации на децата; здравно и сексуално образование; семейно планиране; подкрепа за осигуряване на проследена бременност.

Разкрит е през 2011 г. по Проект “Семейство за всяко дете”, финансиран от Уницеф – България.

СКЦ работи на територията на общините Шумен, Венец (с разкрит филиал) и Хитрино.

Услугите в СКЦ се предоставят от мултидисциплинарен екип. Основен фокус на работа на екипа на центъра са малките деца и семействата в риск от уязвими общности. Целите на услугата СКЦ са насочени преди всичко към превенция на изоставянето и подкрепа към семействата за подобряване на грижите за децата. Новото при реализиране на услугата е засилената мобилна работа, целяща обхващане на най-уязвимите общности и групи, живеещи в обособени квартали или в изолирани населени места в общината и областта.

1.3.3. Мярка: Развитие на Центрове за настаняване от семеен тип за деца/младежи със/без увреждания

1.3.3.1. Дейност: Развитие на дейността на ЦНСТ (1) за деца/младежи без увреждания в гр. Шумен, ул. „Възрожденец“ № 17, ет. 1.

Центърът за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания се помещава в сградата на Дом за деца, лишени от родителска грижа “Детелина”, с капацитет 15 места.

ЦНСТДМБУ е държавно делегирана дейност, социална услуга от резидентен тип. Предоставя подслон и ежедневни грижи в среда, близка до семейната за деца, изведени от специализирани институции или в риск. Услугите се управляват от Кмета на община Шумен.

1.3.3.2. Дейност: Развитие на дейността на ЦНСТ (2) за деца/младежи без увреждания в гр. Шумен, ул. „Възрожденец“ № 17, ет. 2.

Центърът за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания се помещава в сградата на Дом за деца, лишени от родителска грижа “Детелина”, с капацитет 10 места.

ЦНСТДМБУ е държавно делегирана дейност, социална услуга от резидентен тип. Предоставя подслон и ежедневни грижи в среда, близка до семейната за деца, изведени от специализирани институции или в риск. Услугите се управляват от Кмета на община Шумен.

1.3.3.3. Дейност: Развитие на дейността на ЦНСТ за деца/младежи без увреждания в гр. Шумен, ул. „Иван Рилски“ № 2.

По Проект “Слънчево детство”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси” е разкрит ЦНСТДМБУ с капацитет 12 места. Помещава се в гр. Шумен, на ул. “Иван Рилски” № 2. Центърът се финансира по оперативната програма в изпълнение на проект “Детство за всички” до 31.10.2015 г. От 01.11.2015 г., съгласно Заповед на Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, центърът се финансира като държавно делегирана дейност с капацитет 14 места.

1.3.3.4. Дейност: Развитие на дейността на ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр. Шумен, ул. „Родопи“ № 22 А.

По Проект “Слънчево детство”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси” е разкрит ЦНСТДМСУ с капацитет 12 места всеки и 2 места за спешно настаняване на деца от общността. Помещава се в гр. Шумен, кв. Тракия. Центърът се финансира по оперативната програма в изпълнение на проект “Детство за всички” до 31.10.2015 г. От 01.11.2015 г., съгласно Заповед на Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, центърът се финансира като държавно делегирана дейност.

1.3.3.5. Дейност: Развитие на дейността на ЦНСТ за деца/младежи с увреждания в гр. Шумен, ул. „Одрин“ № 13

По Проект “Слънчево детство”, финансиран по ОП “Развитие на човешките ресурси” е разкрит ЦНСТДМСУ с капацитет 12 места всеки и 2 места за спешно настаняване на деца от общността. Помещава се в гр. Шумен, кв. Тракия. Центърът се финансира по оперативната програма в изпълнение на проект “Детство за всички” до 31.10.2015 г. От 01.11.2015 г., съгласно Заповед на Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, центърът се финансира като държавно делегирана дейност.

Център за настаняване от семеен тип е социална услуга от резидентен тип, която създава условия за отглеждане и възпитание на деца в среда, близка до семейната. Малкият капацитет на услугата позволява индивидуална грижа, което допринася за формиране на умения за самостоятелен живот.

1.3.4. Мярка: Развитие на Център за социална рехабилитация и интеграция за деца/младежи с/без увреждания в община Шумен

1.3.4.1. Дейност: Развитие на дейността на ЦСРИ в гр. Шумен, ул. „Генерал Скобелев“ № 95.

Центърът се помещава в гр. Шумен, в сграда на бивша детска градина, разположена в ромския квартал. Капацитетът на центъра е 25 места, а целевите групи са деца в риск от уязвими общности.

Центъра за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на Община Шумен.

Услугите, които се предоставят на потребителите са: консултиране и информиране; обучение; дневни занимания; работа с родителите на децата.

1.3.5. Мярка: Развитие на Дневни центрове за деца/младежи с/без увреждания – дневна или седмична грижа в община Шумен

1.3.5.1. Дейност: Развитие на дейността на Дневен център за деца с увреждания „Слънчев лъч“ в гр. Шумен.

Центърът се намира в гр. Шумен, ул. „Г.С.Раковски“ № 69. Сградата, помещенията, оборудването и обзавеждането са в отлично състояние. Потребителите са разделени на четири групи и за всяка група има обособена трапезария, занималня, спални помещения и санитарен

възел. Специалистите в дневния център разполагат със самостоятелни кабинети за работа с потребителите.

Дневният център е социална услуга в общността и предоставя услуги за 36 деца с увреждания – от 3 до 18 г. със заболявания на централната и периферна нервна система, забавено интелектуално развитие и множествени увреждания.

Дневния център е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет, чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Предоставя целодневни и почасови грижи. Капацитетът на дневния център е непрекъснато запълнен през последните 3 години.

Целите на ръководството и работещите са: качествена социална услуга, предоставена от квалифицирани специалисти, съобразена с критериите и стандартите за услуги в общността; подобряване на материалната база; прилагане на нови алтернативни форми на социални услуги; превенция на изоставянето чрез консултиране на семейства, предоставяйки им услуги в общността.

Услугите, които се предлагат в дневния център са: социално консултиране; психологическо консултиране; дневна грижа; рехабилитация /двигателна и речево-говорна/; музико и арт терапия; обучение в полезни умения за независим живот; трудотерапия; интегрирано образование/обучение.

1.3.5.2. Дейност: Развитие на дейността на Дневен център за деца с увреждания със седмична грижа в с. Васил Друмев, община Шумен.

Центърът се намира в с. Васил Друмев, ул. „Мир“ № 1 е с капацитет 25 места, като се планира увеличаване на капацитета до 30 места от 01.01.2016 г.

Центърът работи с деца до 18 год. Възраст с увреждания от общността, както и с деца, изведени от ДДУИ “Калинка”.

Дневния център е разкрит през 2010 г. и се помещава се в сградата на Дом за деца с умствена изостаналост, с. Васил Друмев, като за целта са ремонтирани и приспособени помещения.

Предоставя седмична грижа. Дневния център е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Целите на ръководството и работещите са: качествена социална услуга, предоставена от квалифицирани специалисти, съобразена с критериите и стандартите за услуги в общността; подобряване на материалната база; прилагане на нови алтернативни форми на социални услуги; превенция на изоставянето чрез консултиране на семейства, предоставяйки им услуги в общността.

Услугите, които се предлагат в дневния център са: социално консултиране; психологическо консултиране; седмична грижа; рехабилитация /двигателна и речево-говорна/; музико и арт терапия; обучение в полезни умения за независим живот; трудотерапия; интегрирано образование и обучение.

1.3.6. Мярка: Развитие на наблюдавани жилища и прилагане на програми за социални умения на децата, настанени в СИ.

1.3.6.1. Дейност: Развитие на дейността на Наблюдавано жилище в гр. Шумен.

Наблюдаваното жилище се намира в гр. Шумен, на ул. „Дедагач“ № 17, вх. 2, ет. 6, ап. 42, с капацитет 4 места.

То е предназначено за младежи и девойки, на които предстои да напуснат или които са напуснали специализирана институция за деца, преходно или защитено жилище, както и за младежи в риск от общността, навършили пълнолетие.

Апартаментът се състои от 2 спални за по 2 човека, хол, кухня и 2 сервизни помещения – баня и тоалетна.

Апартаментът е ремонтиран и оборудван за нуждите на социалната услуга.

Наблюдаваното жилище е социална услуга в общността за младежи и девойки, напускащи специализирани институции за деца. Услугата е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Целите на социалната услуга са да подпомага социалната интеграция и професионалната реализация на младите хора в неравностойно социално положение, като развива личностните ресурси и съдейства за създаване на тесни връзки и сътрудничество между младежите в нужда и местните институции и общността, както и да предостави условия за самостоятелен и независим живот на младите хора, под наблюдението и с подкрепата на екип от професионалисти.

Услугите, които се предоставят в Наблюдаваното жилище са резидентна грижа, консултиране, професионално ориентиране, информирание, групова работа, помощ в домакинството, образование и обучение.

1.3.6.2. Дейност: Развитие на дейността на Наблюдавано жилище в гр. Шумен.

Наблюдаваното жилище се намира в гр. Шумен, на ул. „Дедеагач“ № 1А, ет.3, ап. 306, с капацитет 2 места.

То е предназначено за младежи и девойки, на които предстои да напуснат или които са напуснали специализирана институция за деца, преходно или защитено жилище, както и за младежи в риск от общността, навършили пълнолетие.

Апартаментът се състои от 1 спалня за 2 човека, трапезария с кухня и сервизно помещение – баня и тоалетна.

Апартаментът е ремонтиран и оборудван за нуждите на социалната услуга.

Наблюдаваното жилище е социална услуга в общността за младежи и девойки, напускащи специализирани институции за деца. Услугата е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Целите на социалната услуга са да подпомага социалната интеграция и професионалната реализация на младите хора в неравностойно социално положение, като развива личностните ресурси и съдейства за създаване на тесни връзки и сътрудничество между младежите в нужда и местните институции и общността, както и да предостави условия за самостоятелен и независим живот на младите хора, под наблюдението и с подкрепата на екип от професионалисти.

Услугите, които се предоставят в Наблюдаваното жилище са резидентна грижа, консултиране, професионално ориентиране, информирание, групова работа, помощ в домакинството, образование и обучение.

1.3.7. Мярка: Развитие на други услуги за деца/младежи с/без увреждания в община Шумен

1.3.7.1. Дейност: Развитие на услугата „Приемна грижа“ в община Шумен

Настаняването на дете в приемно семейство е решение на конкретния проблем, но не би следвало да е трайно решение. В следствие целенасочената работа в областта на приемната грижа на доставчиците – ИСДП София и Община Шумен, по Проект „И аз имам семейство“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Приеми ме“, към м.07.2015 г. Община Шумен има 63 професионални приемни семейства с настанени 57 деца. Общината предвижда се увеличаване на броя на приемните семейства – от 63 на 100 през 2017 г.

Утвърдена е практиката, приоритетно в приемните семейства да се настаняват новородени и деца до 3 годишна възраст.

1.3.7.2. Дейност: Развитие на дейността на Звено “Майка и бебе” в гр. Шумен, ул. “Беласица” № 11.

Социалната услуга се помещава в четириетажна сграда, пригодена за целите на услугата и разполага с достатъчно по брой и видове помещения, с подходящо оборудване и обзавеждане. Материалната база е в отлично състояние.

Звено “Майка и бебе” е социална услуга в общността, насочена към превенция на изоставянето. Основен ползвател на целия комплекс от услуги в Звено „Майка и бебе” е двойката майка – дете, при която детето е в риск от настаняване в институция и е на възраст до три години. Основни целеви групи са:

- Двойка майка – дете, при която детето е в риск от настаняване в специализирана институция /самотни майки, непълнолетни, майки в затруднено социално положение, двойка майка – дете, подложена на насилие/;
- Бременни в последните месеци на бременността в риск да изоставят детето си след раждането /непълнолетни бременни, които не са подготвени за родители, бременни в тежка материална, жилищна, финансова или семейна ситуация/;
- Двойка майка – дете в процес на възстановяване на семейните връзки след предприета реинтеграция, в случай, когато детето е било настанено в специализирана институция и е необходим междинен етап на комплексна помощ и подкрепа за майката, за да може детето отново да се интегрира в семейството.

Капацитетът на ЗМБ е 6 майки и 6 деца.

Социалната услуга е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен. Управлението е възложено на външен доставчик: Сдружение “Институт по социални дейности и практики” – София, след проведен конкурс по реда на чл. 37 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Основната цел на услугата ЗМБ е да предотврати изоставянето и настаняването в институция на децата от 0 до 3 години, като в същото време предотвратява ситуации, застрашаващи сигурността, здравето и развитието им. В случаите, когато се настаняват майки с повече от едно деца, някои от които на възраст над три години, се подпомага превенцията и на по-големите деца.

Услугите, предлагани на потребителите включват: осигуряване на подслон, сигурна среда; придружаване; консултиране; социална рехабилитация; информирание и обучение; групова работа; помощ в домакинството.

1.3.7.3. Дейност: Развитие на дейността на Център за работа с деца на улицата в гр. Шумен, ул. „Димитър Благоев“ № 10.

Центърът за работа с деца на улицата се намира в гр. Шумен, разположен е в сградата на Комплекс за социални услуги за деца и семейства на ул. “Димитър Благоев” № 10. Центъра се помещава на първия етаж на сградата и използва следните помещения: стая за занимания; помещение за групова работа; медицински кабинет; бани и тоалетни – по 2 броя – за момичета и за момчета, с обособена към тях една умивалня; трапезария за хранене; кухненски бокс. Материалната база и оборудването са в отлично състояние.

Центърът е социална услуга в общността за деца на улицата, идентифицирани като negliжирани, за които е установена липса на родителска или друга заместваща я грижа и контрол.

Капацитетът на Центъра е 15 места и през последните три години работи с 22 деца средногодишно.

ЦРДУ е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен. Управлението е възложено на външен доставчик: Сдружение “Институт по социални дейности и практики” – София, след проведен конкурс по реда на чл. 37 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Основната цел на услугата ЦРДУ е да осигури закрила и защита на децата на улицата, чрез извеждането им от уличната среда, предоставяне на дневна грижа и осигуряване на условия за равен достъп на всяко дете до цялостната мрежа от здравни, социални и образователни услуги и придобиване на социални умения.

За постигане на посочената цел, екипа на Центъра предлага следните услуги:

- Социална работа за възстановяване и укрепване на връзките между децата и техните семейства и подкрепа за справяне с конфликти и кризи в семейните отношения;
- Осигуряване на базовите потребности на децата – храна, облекло, обувки според сезона, санитарно-хигиенни услуги;
- Осигуряване на здравна помощ и подкрепа – съдействие за достъп до здравната мрежа и допълнително лечение, съдействие на семейството за осигуряване на лекарства, медицински изследвания и специализирани прегледи на децата;
- Психологическа подкрепа на децата и техните семейства;
- Училищна подкрепа – ограмотяване, подготовка за училище, алтернативни обучителни програми, подкрепа в образователния процес на децата, професионално ориентиране и пред-професионална подготовка;
- Организиране на свободното време и създаване на условия за индивидуална изява на способностите на всяко дете;
- Мобилна социална работа за идентифициране на просещи и скитащи деца, предоставяне на изнесени услуги и насочване към ЦРДУ;
- Консултиране, придружаване, посредничество на детето, както и на неговите родители;
- Административни услуги – оказване на съдействие на децата и техните родители при издаване на документи за самоличност, за записване на училище, съдействие при контакти с институции.

1.3.7.4. Дейност: Развитие на дейността на Общностен център за деца и семейства в гр. Шумен, ул. „Райна Княгиня“ № 1

По Проект “Бъдеще за всички”, финансиран от Международната банка за възстановяване и развитие, е разкрит Общностен център за деца и семейства в гр. Шумен.

Очаква се финансирането на дейността след приключване на проекта да бъде осигурено по Оперативна програма или от държавния бюджет.

Основната цел на Проекта е превенция на социалното изключване и намаляване на бедността сред децата чрез инвестиции за ранно детско развитие.

Проектът включва дейности, насочени към създаване на интегрирани услуги (социални, здравни, образователни) за деца от 0 до 7 години и техните родители, а именно:

- Услуги за деца от 0 до 3 г. и техните родители: Формиране и развитие на родителски умения; Ранна интервенция на уврежданията чрез създаване на Център за ранна интервенция на уврежданията; Семейно консултиране и подкрепа; Здравна консултация за деца;
- Услуги за деца от 3 до 7 г. и техните родители: Семейно консултиране и подкрепа, Здравна консултация за деца, Допълнителна подготовка за равен старт в училище, Индивидуална педагогическа подкрепа за деца с увреждания;
- Интеграция на децата в детските градини и в предучилищните групи/класове;
- Мониторинг на готовността за обучение.

Предвижданите услуги надграждат дейностите, извършвани от Община Шумен в последните години, насочени към превенция на изоставянето на деца, превенция на отпадането

от училище, подкрепа на родителите при отглеждането и възпитанието на децата от рисковите групи.

1.3.7.5. Дейност: Развитие на дейността на Кризисен център за деца в гр. Шумен, ул. „Възрожденец“ № 17, ет. 1.

Кризисния център е комплекс от социални услуги за деца, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация, които се предоставят за срок до 6 месеца; оказване на индивидуална подкрепа, задоволяване на ежедневните потребности и правно консултиране или социално-психологическа помощ; мобилна работа за кризисна интервенция.

Кризисния център е с капацитет 10 места, помещава се в гр. Шумен, ул. „Възрожденец“ № 17. Центъра е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

1.3.7.6. Дейност: Развитие на дейността на Център за майчино и детско здраве в гр. Шумен

Центърът за майчино и детско здраве се намира в гр. Шумен, ул. „Калоян“ № 1, открит през месец март 2012 г. и е част от административната структура на Медицински център на МБАЛ – Шумен.

Услугата е финансирана по проект “Семейство за всяко дете” на УНИЦЕФ България и е насочена към всички бременни жени, родилки, новородени бебета и деца до 3 годишна възраст, членове на семейството и подкрепящата ги среда.

Целта на Центъра е подобряване на здравето и ранното детско развитие на децата до 3 години.

Екипът на Центъра е 19 души – 1 Ръководител, 1 социален работник, 1 технически сътрудник, 1 шофьор и 15 патронажни сестри. Две от работните места са с изнесени офиси във Велики Преслав и Нови Пазар.

Центърът предоставя услуги на територията на област Шумен:

- Подкрепа на бременните жени от рисковите групи от психолог и лекар педиатър, които ще подготвят майката и членовете на семейството за предстоящото раждане и отглеждане на дете с увреждане. Целта е след раждането майката и семейството да не изпаднат в стрес и това да доведе до взимане на решение за изоставяне на детето;

- Оказване на подкрепа след раждането на детето като в първите дни ще бъде в родилното отделение, а след изписването на майката в дома ѝ. Съобразно увреждането на детето, в екипа ще се включват рехабилитатор, кинезитерапевт и др.;

- Предоставяне на възможност за материална подкрепа на майката и новороденото – осигуряване на средства от първа необходимост за отглеждане на бебето;

- Оказване на подкрепа от специализиран екип при раждане на недоносени бебета като се осигури съвместно пребиваване на майката с бебето или ежедневни посещения на майката при детето ѝ в лечебното заведение, за да не се прекъсва емоционалната близост;

- Организиране на информационни и комуникационни кампании за мобилизиране на общността за превенция на ранни забременявания, семейно планиране, ранно идентифициране на рисковата бременност.

2. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Деинституционализация и развитие на социалните услуги за хора с увреждания и стари хора

2.1. Специфична цел: Дейности по трансформация/закриване на специализираните институции за хора с увреждания и стари хора.

2.1.1. Мярка: Трансформация/закриване на Дом за възрастни с умствена изостаналост, с. Лозево (ДВУИ), община Шумен

Специализираната институция е разположена в западната част на Природен парк “Шуменско плато”, на 3 км северозападно от гр. Шумен и на 3 км южно от с.Лозево.

ДВУИ, с. Лозево е специализирана институция и предоставя целодневни грижи за мъже над 18 години с различна степен на умствена изостаналост. Домът е с капацитет 90 места и е запълнен изцяло през последните три години.

Профилът на настанените лица по възраст показва по-голям брой на потребителите между 31 и 60 годишна възраст.

Домът е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината. Средствата от държавния бюджет са недостатъчни за издръжката на потребителите, поради което ръководството на дома и общината, непрекъснато търсят допълнителни възможности за финансиране – от дарения или общинско дофинансиране.

Помещава се в сгради, чиято материална база е остаряла и се нуждае от поддържащи ремонтни дейности и обновяване. Основната сграда е строена през 1938 г. и през годините е достроявана и пригодена за целта на използването си. Увеличен е броят на спалните помещения и дневните за потребителите и медицинския сектор. Складовото стопанство е строено през 1986 г., а баня, пералня и нови складове – през 1992 г. Сервизните помещения са недостатъчни. Част от сградата се нуждае от основен ремонт.

Целите на работещите в институцията са:

- Създаване на условия за подпомагане, взаимопомощ, ефективна защита и социална интеграция на хора с ментални увреждания;
- Осигуряване на пълноценен и самостоятелен начин на живот в среда, близка до семейната;
- Преодоляване на социалната изолация чрез различни мероприятия, целящи социално включване на хората с ментални увреждания в общността;
- Реформиране на институцията и предлагане на алтернативни социални услуги на лицата с увреждания и техните семейства.

Услугите, които се предлагат на настанените лица са: постоянна грижа, рехабилитация, терапия, ориентиране, информиране и обучение, групов работен, работен на терен, обучение в умения за домакинството, образование/обучение, спорт, туризъм.

Предвижда се реструктуриране на дейността на специализираната институция чрез намаляване на капацитета на 70 места.

2.1.2. Мярка: Трансформация/закриване на Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски” в гр. Шумен

Домът е разположен извън територията на гр. Шумен, в местността „Мантово лозе“, където е бил открит от шуменския клон на организация „Обществена подкрепа”.

Специализираната институция е изградена на павилионна система – 4 сгради, обитавани от домуващите и спомагателни постройки достроявани, реставрирани и поддържани през времето върху площ от 10 600 кв.м.

Дом за стари хора „Д-р Ст. Смядовски” е специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно Кодекса за социално осигуряване, включително на онези от тях, които имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.

Институцията е с капацитет 110 места. Шестдесет от потребителите са настанени в отделение за лежачо болни (30 жени и 30 мъже), като 78 % от тях са с определен процент намалена работоспособност от ТЕЛК.

Домът е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Сградите на Дома за стари хора са остарели и техническото им състояние е незадоволително, не отговарят на съвременните стандарти. Ежегодно се правят само освежителни ремонти, тъй като е планирано пребазиране на дома. Оборудването и обзавеждането са в добро състояние.

Стаите, които се обитават от потребителите са с по 4 или 5 легла, а всяко санитарно помещение е предназначено средно за 10 лица.

Целите на работещите в институцията са предоставяне на качествени социални услуги за осигуряване на достоен живот и спокойни старини на хората от третата възраст.

Услугите, които се предлагат на настанените лица са: консултиране /административно-правно, социално, здравно и психологическо консултиране и посредничество/; постоянна грижа /24-часово обгрижване/; рехабилитация /медицинска, социална, психологическа/; терапия /медицинска, медикаментозна, социална, психотерапия, трудотерапия, музикотерапия, арттерапия/; информирание и обучение; групова работа.

Планира се от 01.01.2017 г. пребазиране на съществуващата специализирана институция и реструктуриране на дейността.

2.2. Специфична цел: Разкриване на нови социални услуги за лица с увреждания и стари хора.

2.2.1. Мярка: Разкриване на нови Центрове за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за хора с увреждания и стари хора в община Шумен

2.2.1.1. Дейност: Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за лица с умствена изостаналост в гр. Шумен.

Центърът се планира за разкриване от 01.01.2019 г., с капацитет от 12 места, като държавно делегирана дейност.

ЦНСТ ще работи с лица с умствена изостаналост.

Услугите, които се предоставят на потребителите са 24-часова грижа; дейности за задоволяване на здравни, образователни, рехабилитационни потребности, потребности в свободното време и контакти с близки, роднини и приятели

2.2.1.2. Дейност: Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за хора с деменции в гр. Шумен.

Планирана дата за разкриване на центъра е 01.01.2018 г., капацитетът – 12 места, а финансирането – държавно делегирана дейност.

ЦНСТ ще работи с лица с деменции.

Услугите, които се предоставят на потребителите са 24-часова грижа; дейности за задоволяване на здравни, образователни, рехабилитационни потребности, потребности в свободното време и контакти с близки, роднини и приятели.

2.2.1.3. Дейност: Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора в гр. Шумен, ул. „Дунав“ № 21.

ЦНСТ ще се финансира като държавно делегирана дейност и ще предоставя на 15 стари хора 24-часова грижа; дейности за задоволяване на здравни, образователни, рехабилитационни потребности, потребности в свободното време и контакти с близки, роднини и приятели. Функционирането се очаква да стартира 01.01.2018 г.

2.2.2. Мярка: Разкриване на Дневни центрове за хора с увреждания и стари хора – дневна или седмична грижа

2.2.2.1. Дейност: Разкриване на Дневен център за възрастни с увреждания със седмична грижа, с. Васил Друмев, ул. „Мир“ № 1, община Шумен.

Дневният център се планира да бъде разкрит от 01.01.2016 г., с капацитет от 20 места, като държавно делегирана дейност.

Центърът ще предоставя следните услуги на лица от 18 до 29 годишна възраст с увреждания: седмична грижа дневна грижа, почасови услуги; социална/медицинска рехабилитация, социално-правно консултиране, обучение в готварски умения и умения за независим живот, музико- и арттерапия, информиране и обучение, специализирани медицински грижи.

2.2.2.2. Дейност: Разкриване на Дневен център за възрастни с увреждания - дневна грижа, с. Друмево, община Шумен.

Считано от 01.01.2016 г., е планирано разкриване на Дневен център за възрастни с увреждания с капацитет от 30 места, като държавно делегирана дейност.

Центърът ще работи с лица над 18 годишна възраст с увреждания и ще предоставя следните услуги: седмична грижа дневна грижа, почасови услуги; социална/медицинска рехабилитация, социално-правно консултиране, обучение в готварски умения и умения за независим живот, музико - и арттерапия, информиране и обучение, специализирани медицински грижи.

2.2.2.3. Дейност: Разкриване на Дневен център за стари хора, с. Панайот Волов, община Шумен.

Дневният център се планира да бъде разкрит на 01.07.2016 г., с капацитет от 30 места, като държавно делегирана дейност.

Центърът ще работи със стари хора и ще предоставя следните услуги: дневна грижа, индивидуални и групови консултации по медико-социални проблеми, правно консултиране, здравна профилактика.

2.2.3. Мярка: Разкриване на нови защитени жилища за хора с увреждания и стари хора в община Шумен

2.2.3.1. Дейност: Разкриване на 1 защитено жилище в гр. Шумен за настаняване на хора с умствена изостаналост.

Защитеното жилище ще бъде разкрито на 01.01.2018 г., с капацитет от 8 места, като държавно делегирана дейност.

В жилището ще бъдат настанени лица с умствена изостаналост.

На потребителите ще се предоставя 24-часова грижа, дейности за постигане на социално включване и придобиване и възстановяване на изгубените социални умения и навици.

2.2.4. Мярка: Разкриване на други услуги за хора с увреждания и стари хора в община Шумен.

2.2.4.1. Дейност: Разкриване на Център за почасови интегрирани социални услуги в гр. Шумен

Община Шумен е подала проектно предложение по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” BG05M9OP001-2.002 “Независим живот” за създаването на Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда. Центърът ще стартира дейността си през 2016 г., с капацитет 220 места със средства по ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Потребителите на центъра ще са лица с увреждания и стари хора, на които ще се предоставят услуги в дома “Личен асистент” и “Домашен помощник” и услуги, свързани с осигуряване на достъп до здравни услуги, психологическа подкрепа, рехабилитация, трудотерапия и др.

След приключване на дейностите по проекта, Община Шумен ще продължи предоставянето на услуги за социално включване в общността или в домашна среда за срок от 6 месеца без прекъсване, след одобряване на окончателния доклад по проекта, с изключение на непредвидени обстоятелства. Създаденият Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда ще продължи да съществува в структурата на общинската дейност “Домашен социален патронаж” с предоставяне на услуги на намален обем потребители при отчитане на индивидуалните потребности. Помещенията на Центъра ще се използват за услуги за социално включване и услуги в домашна среда за срок от 3 години, след одобряване на окончателния доклад по проекта.

2.2.4.2. Дейност: Разкриване на Център за временно настаняване в гр. Шумен, ул. “Шуменска комуна” № 22, ет.1, като държавно делегирана дейност.

Центърът ще бъде разкрит на 01.01.2016 г., с капацитет 15 места, в който ще се настаняват лица без дом в неравностойно социално положение.

На потребителите ще се предоставя подслон и задоволяване на ежедневните потребности на клиентите за срок не повече от 3 месеца в рамките на календарната година. Дейностите в Центъра ще бъдат насочени към задоволяване на ежедневните им потребности, създаване на условия за подкрепа, чрез превантивна политика, насочена към подобряване условията на живот.

2.3. Специфична цел: Продължаване/разширяване дейността на социални услуги за хора с увреждания и стари хора.

2.3.1. Мярка: Развитие на дейността на Центрове за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) в община Шумен.

2.3.1.1. Дейност: Развитие на дейността на Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) за хора с увреждания гр. Шумен, ул. „Гоце Делчев“ № 11.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция се помещава в едноетажна къща в кв. Тракия, гр. Шумен.

Предстои пребазиране на Центъра в сграда с по-просторни помещения, която отговаря на изискванията за достъп на хора с увреждания. Обзавеждането и оборудването са нови и подходящи за употреба от целевата група.

Центъра за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност с капацитет 40 места, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Основната цел на работещите в Центъра за социална рехабилитация и интеграция е задоволяване на потребностите на лицата от социални, социално-психологически и други услуги чрез висок професионализъм и етика в поведението. Гарантира се качество на услугите при максимално съхраняване независимостта на личността и сигурността на собствеността.

Услугите, които се предлагат са: консултиране; рехабилитация; терапия; ориентирание; информиране и обучение; групов работен; работен на терен; образование и обучение в полезни умения.

2.3.1.2. Дейност: Развитие на дейността на Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) за хора с физически увреждания гр. Шумен, ул. „Тракия“ № 8.

Социалната услуга е базирана в кв. Тракия, ул. „Тракия“ № 8. Заема пет помещения, които са обособени като: 2 зали за занимания, зала за рехабилитация, кухненска част за обучение по готварство, административна част. Материалната база е много добра, оборудвана с необходимата техника и уреди за рехабилитация.

Центъра за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на Община Шумен.

Капацитетът на центъра е 25 места, но средномесечно обслужва над 40 деца и лица с увреждания.

Целите на екипа на центъра са: добро образование и квалификация на хората с увреждания, равнопоставено участие на пазара на труда, активно включване в социалния живот.

Услугите, които се предоставят на потребителите са: консултиране и информиране; обучение (в мобилност; компютри и интернет; чуждоезиково обучение); медицинска рехабилитация (кинезитерапия и масажи; конна езда; плуване); дневни занимания (кръжоци за придобиване на умения; културни мероприятия; беседи; екскурзии); помощ при попълване на документи; придружаване; пазаруване; измерване на кръвна захар и кръвно налягане. Центърът разполага със специализиран микробус, който осигурява на потребителите с физически увреждания придвижване до социалната услуга без нужда от придружител.

2.3.1.3. Дейност: Развитие на дейността на Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ) за хора със зрителни увреждания гр. Шумен, ул. „Цар Освободител“ № 104.

Сградата на ЦСРИ се намира в център на гр. Шумен, като в нея се помещават 3 помещения (кухня за обучение по готварство; кабинет за занимателна терапия, брайлово обучение, компютърна грамотност и консултации; административен кабинет) и приземен етаж, в който има спортна зала и зали за провеждане на клубовете по интереси.

Капацитетът на социалната услуга е 25 места, но работи с лица над капацитета си.

Центъра за социална рехабилитация и интеграция е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на Община Шумен.

Целите на работещите в центъра са подкрепа за социална рехабилитация и интеграция на хората със зрителни увреждания, безплатно обучение в елементарна рехабилитация, адаптиране към зрителния дефект и формиране на умения за пълноценен и самостоятелен живот.

Социалните услуги, които се предлагат на потребителите са: ориентиране и мобилност; готварство; занимателна терапия; брайлово обучение; компютърна грамотност; полезни умения; физ.култура и спорт; консултиране; занимателна терапия, която включва следните клубове: клуб “Спортен риболов”, клуб “Музика”, клуб “Шах”, клуб “Цветарство и градинарство”, клуб “Излет и туризъм”, клуб “Приложно изкуство”, клуб “Здраве”.

2.3.2. Мярка: Развитие на дейността на Дневен център за хора с увреждания – дневна грижа

2.3.2.1. Дейност: Развитие на дейността на Дневен център за хора с увреждания „Слънчев лъч“ в гр. Шумен.

Центърът се намира в гр. Шумен, ул. „Г.С.Раковски“ № 69. Сградата, помещенията, оборудването и обзавеждането са в отлично състояние. Потребителите са разделени на четири групи и за всяка група има обособена трапезария, занималня, спални помещения и санитарен възел. Специалистите в дневния център разполагат със самостоятелни кабинети за работа с потребителите.

Дневният център е социална услуга в общността и предоставя услуги за:

➤ 12 възрастни хора с увреждания – над 18 г.

със заболявания на централната и периферна нервна система, забавено интелектуално развитие и множествени увреждания.

Дневния център е държавно делегирана дейност, финансира се от Републиканския бюджет, чрез бюджета на Община Шумен и се управлява от Кмета на общината.

Предоставя целодневни и почасови грижи. Капацитетът на дневния център е непрекъснато запълнен през последните 3 години.

Целите на ръководството и работещите са: качествена социална услуга, предоставена от квалифицирани специалисти, съобразена с критериите и стандартите за услуги в общността; подобряване на материалната база; прилагане на нови алтернативни форми на социални услуги; превенция на изоставянето чрез консултиране на семейства, предоставяйки им услуги в общността.

Услугите, които се предлагат в дневния център са: социално консултиране; психологическо консултиране; дневна грижа; рехабилитация /двигателна и речево-говорна/; музико и арт терапия; обучение в полезни умения за независим живот; трудотерапия; интегрирано образование/обучение.

2.3.3. Мярка: Развитие на дейността на защитено жилище за хора с увреждания

2.3.3.1. Дейност: Развитие на дейността на Защитено жилище за възрастни хора с психични разстройства в с. Царев брод, ул. „В. Пеева“ № 2, община Шумен.

Защитеното жилище е разположено в сграда, намираща се в близост до центъра на с. Царев брод. Селото отстои на 10 км от общинския и областен център Шумен. В близост до Защитеното жилище се намират Държавна психиатрична болница, аптека, поща, магазини, здравна служба.

Защитеното жилище се помещава в двуетажна къща и разполага със 7 помещения – кухня с трапезария, дневна стая, 3 спални, стая за екипа и сервизни помещения. Материалната база е в добро състояние, на потребителите е осигурено необходимото оборудване и обзавеждане.

В Защитеното жилище могат да се настанят до 8 пълнолетни мъже с психични разстройства, изведени от специализирани институции. Възможно е и приемането на лица с цел превенция на настаняване.

Целите на социалната услуга са: създаване на условия за подпомагане, взаимопомощ, социална интеграция и ефективна защита на потребителите на социалната услуга;

осъществяване на дейности за постигане на социално включване и възстановяване на изгубените социални умения и навици; осигуряване на пълноценен и самостоятелен начин на живот в подходяща среда, близка до семейната, с възможност за подкрепа и изява.

Ползвателите на Защитеното жилище получават следните услуги: консултиране; дневна грижа; рехабилитация; терапия; информиране и обучение; групова работа; помощ в домакинството.

2.3.4. Мярка: Продължаване и разширяване дейностите по предоставяне на други услуги за подкрепа на хората с увреждания и старите хора в община Шумен

2.3.4.1. Дейност: Разширяване на услугата „Домашен помощник, личен асистент“ в гр. Шумен, финансирани със средства от ЕС и държавния бюджет.

Предвижда се от началото на 2016 г. по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ BG05M9OP001-2.002 “Независим живот” да бъде разкрит Център за почасово предоставяне на услуги за социално включване в общността или в домашна среда, в който ще бъдат назначени домашни помощници, лични асистенти, медицински сестри, социални работници, психолог, рехабилитатор в помощ на 220 лица и деца с увреждания и стари хора.

Услугите, които ще се предоставят са: помощ при лична хигиена, помощ при хранене, при вземане на лекарства, придружаване до болнично заведение, помощ при рехабилитационни услуги в дома на потребителя и други; поддържане хигиената на жилището, пазаруване, подготовка на храна, съдействие за извършване на дребни битови ремонти, административни услуги и плащания и други; услуги, свързани със социалната подкрепа и социалното включване - помощ в общуването и осъществяване на социални контакти, придружаване до театър, кино, изложби; психологическа подкрепа, услуги от медицински сестри и рехабилитация.

2.3.4.2. Дейност: Продължаване предоставянето на услугата „Домашен социален патронаж“ в община Шумен. Финансирането на социалния патронаж се осигурява от бюджета на Община Шумен. Капацитетът на социалния патронаж е 200 места за потребители от гр. Шумен и 200 места за потребители от селата на общината. Запълнен е изцяло през последните години.

Целта на социалния патронаж е задоволяване на: основни жизнени потребности; здравни потребности; информационни потребности; потребности от решаване на социални и административни проблеми; необходимост от социални контакти; необходимост от организиране на свободното време в дома и извън него.

Услугите, които предоставят работещите са: предоставяне на храна в дома; консултиране; терапия; ориентиране; информиране и обучение; работа на терен; помощ в домакинството.

2.3.4.3. Дейност: Продължаване функционирането на Обществената трапезария в гр. Шумен.

Обществената трапезария е социална услуга в общността, насочена към задоволяване на основните жизнени потребности от прехрана, на лица изпаднали в безпомощност, изразяваща се в предоставяне на безплатна храна за хора, които не са в състояние сами или с помощта на близки да си я осигуряват. Обществената трапезария се помещава на ул. “Васил Левски” № 4. Помещенията, предназначени за услугата са общинска собственост, със сравнително добри материално-битови условия. Социалната услуга осигурява топъл обяд за лица и деца в нужда от община Шумен. Финансира от общинския бюджет с капацитет 90 места, а по проект “Обществени трапезарии към Фонд “Социална закрила” е с капацитет 110 места.

2.3.4.4. Дейност: Продължаване предоставянето на услугата Личен асистент в община Шумен по проект „Нови възможности за грижа”, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“.

Основната цел на проекта е превенция на зависимостта от институционален тип грижи, подобряване качеството на живот на деца и възрастни хора с увреждания и тежко болни лица с ограничения или в невъзможност за самообслужване и създаване на възможности за социално включване. Дейностите по проекта ще приключат през месец март 2016 г. Към месец ноември 2015 г. се обслужват 180 потребители от 168 лични асистенти.

2.3.4.5. Дейност: Продължаване функционирането на клубове на пенсионера и инвалида в община Шумен

Клубовете са форма на социална услуга в общността, която цели ограничаване на социалната изолация на възрастните хора, подпомагане на създаването и развитието на социални контакти, подкрепа за развитие на творческите изяви на хората от третата възраст.

Клубовете на пенсионера се финансират от общинския бюджет, като се осигуряват и възнаграждения на назначени специалисти, които оказват помощ при осъществяване на клубните дейности.

На територията на община Шумен са разкрити 36 Клубове на пенсионера, 1 Клуб на инвалида и 1 Клуб на военноинвалида. Разположени са на територията на цялата община.

3. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Развитие на човешките ресурси. Развитие на междусекторно сътрудничество и междуобщински партньорства в социалните услуги.

3.1. Специфична цел: Подкрепа за развитие на административния капацитет на общинско ниво за управление на социални услуги.

Развитието на човешките ресурси у всички участници в реализацията на Стратегията ще повиши техния капацитет, ще им позволи да реализират пълния си потенциал и ще осигури благоприятна среда за изпълнение на планираните дейности.

3.1.1. Мярка: Адекватно ресурсно обезпечаване на структурите (отдел/сектор/експерти/ специалисти), ангажирани с администрирането и управлението и развитието на социалните услуги на територията на община Шумен с осигуряване на достатъчен брой служители.

3.1.2. Мярка: Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на експертите и специалистите в община Шумен, ангажирани с управлението на социалните услуги и на доставчиците, които да осигурят:

- Повишаване на капацитета на служителите за изследване на потребностите на общността и планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск (деца, семейства, хора с увреждане, самотно живеещи стари хора и т.н.);
- Изграждане на административен капацитет за реформиране и реструктуриране или закриване на съществуващи социални услуги, в съответствие с приоритетите и мерките на настоящата стратегия;
- Повишаване на компетентността на специалистите за финансово планиране и осигуряване и ефективно управление на финансовите средства и други ресурси, необходими за осъществяване на социалните услуги на територията на общината;
- Повишаване на уменията и промяна на нагласите към възлагане на предоставянето на социални услуги на външни доставчици;

- Повишаване на капацитета за наблюдение и оценка, както и за оказване на методическа подкрепа за повишаване на качеството на предоставяните социални услуги на територията на общината;
- Познаване, анализиране и ефективно използване на възможностите на съществуващите финансови инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС.

3.2. Специфична цел: Подкрепа за развитие на персонала, предоставящ социални услуги. Повишаване на квалификацията и уменията на персонала, директно ангажиран в предоставянето на социални услуги.

3.2.1. Мярка: Осигуряване на поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогащане на знанията и опита им за ефективна работа по случай;
- Осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- Оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.
- Придобиване на знания и умения за качествено предоставяне на социалните услуги, в които са ангажирани.

3.2.2. Мярка: Провеждане на обучения, които да осигурят усвояване на специфични умения за планиране на професионалното развитие и кариерно израстване, умения за работа в екип и ефективно общуване, работа по проекти, взаимодействие с различни институции, и др.

3.2.3. Мярка: Осигуряване на възможности за обучение, обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги.

3.2.4. Мярка: Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, обучителни пътувания/стажантски програми и др. на регионално, национално и европейско ниво, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на специалистите, които директно предоставят социални услуги.

3.3. Специфична цел: Утвърждаване на механизми за междусекторно сътрудничество. Изграждане на партньорства и работа в мрежа.

Развитието на партньорството между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво е важен фактор за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

3.3.1. Мярка: Участие в организирани обучения, семинари, работни срещи и др. осигуряващи формиране и развитие на умения за изграждане и поддържане на ефективни партньорства на местно и областно ниво и работа в мрежа.

3.3.2. Мярка: Предоставяне на консултации, фасилитация, обучителни модули и обучения през практика за междуобщинско и междусекторно взаимодействие:

- Ефективно взаимодействие между общинска администрация, ДСП и НПО;
- Механизми и подходи за осигуряване на подкрепа от гражданския сектор за Стратегията; умения за мобилизиране на потенциала на НПО за управление и предоставяне на социалните услуги, инициране и изпълнение на мерки за социално включване на общинско и областно ниво;
- Обучения и консултиране за подобряване на условията за включване на НПО като външни доставчици на услуги.

3.3.3. Мярка: Документиране и популяризиране на добрите практики в общината за осъществяване на партньорски взаимодействия при предоставянето и/или управлението на социални услуги и добрите практики за работа в мрежа при осъществяването на кампании за превенция на рисковото поведение или кампании за популяризиране на услугите.

Раздел IV. Мониторинг, оценка и актуализиране на Стратегията

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е отворен документ, който следва динамиката на промяната в развитието на нуждите в социалната сфера и възникналите нови потребности на рисковите групи. За осигуряване на навременна и обективна информация за развитието на мрежата от социални услуги и получаване на обратна връзка за смисъла на извършената интервенция, ще се въведе Система за мониторинг и оценка на Стратегията.

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

- Създаване на структура и изграждане на екип;
- Развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка;
- Конкретизиране на системата от индикатори, планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
- Разпространение на заключенията от мониторинга и оценката и актуализиране на плановете и дейности в съответствие с направените препоръки.

Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи Екип за мониторинг и оценка (ЕМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, който да разполага с относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване.

Структура: ЕМО ще се създаде в рамките на общинска администрация с участието на Дирекция “Социално подпомагане” – Шумен, която да работи в партньорство с общината. ЕМО ще бъде изграден със заповед на Кмета на Община Шумен.

Екипът на ЕМО се състои от 4 души – 3 от общинска администрация Шумен и 1 от Дирекция “Социално подпомагане” – Шумен, които работят в посочените институции.

Задачите и отговорностите на ЕМО се разпределят, както следва.

- Координира цялостната дейност по мониторинг и оценка в община Шумен;
- Планира дейностите за мониторинг и оценка;
- Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги в общината;
- Събира информация на общинско ниво и систематизира;
- Изработва Междинен доклад за мониторинг и оценка за изпълнението на Стратегията в средата на нейното действие, който се представя за обсъждане и одобрение на Общински съвет – Шумен;
- Обсъжда заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка;
- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката сред заинтересованите страни и сред обществеността;
- Изготвя предложение за актуализация на Стратегията, което се представя на Общински съвет – Шумен.

Дейностите по мониторинг и оценка включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения при установена необходимост;
- Провеждане на междинна оценка на Стратегията. Заключенията и препоръките от Междинния доклад за мониторинг и оценка се използват при планирането на следващия период от изпълнението на Стратегията.
- Разпространение на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката;
- Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрене в целите, мерките и дейностите на Стратегията.

- Тематични оценки, фокусирани върху едно или повече приоритетни направления или върху една или повече групи дейности;
- Проучвания по специфични въпроси, необходими за стартиране на нови дейности и/или иновативни услуги по целите на Стратегията.

Актуализиране на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги

Актуализация на Общинската стратегия се извършва **в следните случаи:**

- При необходимост, изведена от заключенията и препоръките от Междинния доклад за мониторинг и оценка на Стратегията, като се планира следващия период на изпълнение на Стратегията;
- В случаи на възникнала нужда от извънредни промени през периода на действие на Стратегията.

Стъпки за актуализиране на Стратегията:

- Екипът за мониторинг и оценка прави предложение до Кмета на Община Шумен за актуализация на Стратегията, което включва описание на промените, обосновка и аргументация за необходимостта от актуализация. Промените, свързани с откриване, закриване, вида и/или капацитета на социалните услуги за делегирани социални дейности, се извършват при спазване разпоредбите на чл. 36б от ППЗСП;
- Предложението се съгласува с Регионална дирекция за социално подпомагане – Шумен, като териториална структура на Агенцията за социално подпомагане;
- Съгласуваното предложение за промяна в Стратегията се приема от Общински съвет – Шумен, като се отразява и в Плана за развитие на социалните услуги за съответната година;
- Актуализираната Стратегия, придружена с анализ и подробна обосновка за необходимостта за промяна се изпраща в Областна администрация – Шумен за предприемане на действия за промяна в Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Раздел V. План за действие

1. Отговорности и роли в изпълнението на Стратегията

Ролята и задачите на общината, институциите на общинско ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Стратегията за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

Община Шумен

Местното самоуправление се осъществява от общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация.

Местната власт разработва и изпълнява интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора на своята територия като комбинира ресурсите и координира дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водена от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Осъществява мониторинг и оценка на изпълнението на Стратегията и оценка на нуждите на групите в риск.

Общински съвет:

- Обсъжда и приема общинската стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на Стратегията по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Стратегията.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Кмет на общината

- Организира разработването и изпълнението на общинската стратегия и годишния план за развитие на социалните услуги. След съгласуване с Обществения съвет за социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане в Общинския съвет;
- Ръководи, организира и контролира дейностите по изпълнение на стратегията и годишния план;
- Организира и контролира провеждането на мониторинг и оценка на изпълнението на общинската стратегия;
- Търси начини за финансиране от различни източници, включително от Оперативните програми на ЕС, местния бизнес и др. за изграждане на новите социални услуги, включени в Стратегията.

Обществен съвет за социално подпомагане е консултативен орган към общината със следните функции:

- Участва в работата на общинските екипи при разработване на областната и общинската стратегия за развитие на социалните услуги;

- Съдейства и подпомага работата на общинските екипи при проучване на потребностите и реализация на услугите, дейностите и мерките, залегнали в стратегията и плана за действие;
- Осъществява обществен контрол върху развитието на социалните услуги и мерки, съобразно стратегията;
- Дава становища и съгласува общинската стратегия и годишния план за развитие на социалните услуги в общината.

Дирекция “Социално подпомагане”

Дирекция “Социално подпомагане” като териториално поделение на АСП провежда държавната социална политика по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване потребностите на населението в общината от социални помощи и социални услуги.

Предвид основните си функции, ДСП (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) носи отговорност и изпълнява конкретни задачи при реализирането на Стратегията за развитие на социалните услуги:

- Прави предложения до РДСП за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; участват при разработването на оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- Осъществява сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка със Стратегията и предвидените дейности в нея;
- Събира и актуализира данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- Извършва консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги; оказва съдействие за реструктурирането и реформирането на СИ – за деца и за лица с увреждания; подпомага изграждането на алтернативни социални услуги; подпомага общината при идентифициране на нуждаещите се стари хора от услуги в общността и други.

РИО на МОН

Регионалният инспекторат по образованието на МОН Шумен отговаря за координиране и изпълнение на дейности за достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици. РИО на МОН:

- Осигурява интегриране в системата на образование на децата с увреждания отглеждани в семействата;
- Осигурява методическо ръководство на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисково поведение към отделите за закрила на детето и Центровете за обществена подкрепа;
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осигурява контрол върху обхващането на всички деца на територията на област Шумен в предучилищна подготовка и възпитание; върху редовното посещение на ученици в училище и записването на ученици в учебни заведения на територията на общината, в която живеят семействата им;

- Съдейства за извеждането на деца от помощното училище в Шумен в масови училища и за осигуряването на условия съвместно с училищата за наваксване на образователните пропуски и интегрирането им с връстниците им (оценка на образователното ниво и на нуждите, изготвяне на индивидуална програма за обучение, осигуряване на допълнителни часове за компенсиране на разлики в нивото, участие в дейности за запълване на свободното време и социализация);
- Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение за младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

Дирекция „Бюро по труда”

Дирекция „Бюро по труда” участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (възрастни с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, в това число хора от ромски общности в обособени квартали) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на дирекцията “Бюро по труда” по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на общински програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общината за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Участие в разработването на програми за обучение и пренасочване на персонал от СИ;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
- Активно взаимодействие с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Шумен.

Регионална здравна инспекция - Шумен

Държавната здравна политика на територията на общината се осъществява и организира от Регионална здравна инспекция. РЗИ отговаря за координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, насочени към хората в риск на територията на област Шумен. Създава база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск.

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика на майчинството/ бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора в община Шумен.

Участие на НПО

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в община Шумен. Гражданските организации предоставят социални, здравни и

образователни услуги на територията на общината за хора в риск. Съвместно с общината, териториалните структури на АСП и гражданите НПО разработват интегрирани политики и мерки за социално включване. Участват в инициирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общината и/или водещи организации за проектите. Подпомагат училищата, ЦОП и СИ при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисковото поведение и зависимости.

НПО участват в актуализирането на Стратегията и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

2. Ресурси и източници на финансиране на социалните услуги в община Шумен

Държавно делегираното финансиране на услугите и размерът на финансовия стандарт се определят с решение на Министерски съвет за всяка бюджетна година.

Управлението на социалните услуги в общността се извършва от общинската администрация или други доставчици – неправителствени организации или частни лица.

Основен източник на финансиране на социалните услуги остава републиканския бюджет.

Общинският бюджет осигурява средства за поддържането и развитието на домашния социален патронаж и другите местни услуги. Общината привлича допълнително средства за социални услуги по проекти и програми и средства от дарители.

Финансирането на инвестициите, свързани с основен ремонт, изграждане на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане се осигуряват общинските бюджети или чрез средства от оперативни програми.

Средствата за квалификация и преквалификация на социалните работници могат да се осигурят чрез средства от оперативни програми.

3. Комуникационна програма

Популяризирането на стратегията е задача на общинска администрация – Шумен. Дейностите, свързани с реализацията на Стратегията ще се съпровождат от различни информационни мероприятия, които ще осигурят нейната публичност.

Цели, мерки и форми на комуникационната програма

Целта на комуникационната програма е да популяризира сред обществеността ефектите и резултатите от изпълнението на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Шумен (2016 – 2020), както и да спомогне за изграждане на обществена подкрепа към политиките на социално включване.

Мерки за осъществяване на комуникационната програма:

- Информирание на обществеността, както и всички заинтересовани страни за изпълнението на Стратегията за развитие на социалните услуги в община Шумен;
- Популяризиране на настоящите, както и на планираните нови социални услуги;
- Популяризиране на структурите, които са ангажирани с планирането, предоставянето и финансирането на социални услуги на територията на община Шумен.

Целевите групи на комуникационната програма са:

- Органи и институции на държавната и местната власт;
- Териториални структури на държавните органи и институции;
- Неправителствени организации;
- Доставчици на социални услуги;
- Приоритетни целеви групи на Стратегията за социални услуги;
- Потребители на социални услуги;

- Медии;
- Широката общественост.

Комуникационната програма се основава върху няколко основни форми:

- Директната комуникация цели да предостави възможност на заинтересованите страни и на широката общественост да споделят своите мнения, гледни точки и предложения в рамките на дискусии, кръгли маси и дебати.

- Комуникация чрез масовите медии. Регулярно предоставяне на информация относно изпълнението на Общинската стратегия за социалните услуги чрез:

- Пресконференции, брифинги и съобщения за медиите;
- Неформални работни срещи на журналисти с изпълнителите на Стратегията и Екипа за мониторинг и оценка;

- Комуникация чрез Интернет. Поддържане и актуализиране на информацията за Стратегията в интернет страницата на Община Шумен.

- Работа с партньори. При изпълнението на Стратегията ще се търси съгласуване и взаимодействие с всички заинтересовани страни, участвали в разработването ѝ и участващи в нейното изпълнение. Комуникационната програма ще подкрепя инициативи на гражданското общество, както и инициативи на читалища и местни НПО, насочени към групи, които трудно могат да бъдат достигнати чрез средствата за масово осведомяване.

4. Етапи в изпълнението на стратегията

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Шумен обхваща 5 годишен период (от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.), в който се очертават 2 етапа на изпълнение:

ЕТАП	ПЕРИОД	ДЕЙНОСТИ
Първи етап	2016 г.- 2018 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на дейностите по стратегията
Междинна оценка	2018 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията
Актуализиране на стратегията	2016 г. - 2019 г.	<ul style="list-style-type: none"> • Препланиране на следващия етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка
Втори етап	2019 – 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на дейностите по стратегията

Раздел VI: Приложения

Приложение № 1: Логическа рамка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги за периода 2016-2020

Приложение № 2: Таблица, съдържаща описание на специализирани институции и социални услуги в общността в община Шумен, включени в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги за периода 2016-2020.